

ການປຸກຝັງຈິດສຳນຶກກົດໝາຍທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ ແລະ ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ບ້ານຜາຫຼວງ ເມືອງເພືອງ ແຂວງວຽງຈັນ

Page | 1

ຂຽນໂດຍ: ທີມງານອາສາສະໝັກຈາກ ຄະນະນິຕິສາດ ແລະ ລັດຖະສາດ, ມຊ
ນາງ ມະນີລາ ທອງຟາງຫວັງກີ
ທ້າວ ໄຊຍະວົງເຮີ ຈີໄຊ
ນາງ ປາວີນາ ແກ້ວບຸລົມ
ທ້າວ ສີສຸມັງ ເຮີ
ກວດແກ້ໂດຍ: ເພັດດາວັນ ສີປະເສີດ ແລະ ເລນາ ວິໄລເພັດ (ໂຄງການໄລຟ)

ເດືອນພະຈິກ 2024

1. ຄວາມເປັນມາ

ບ້ານ ຜາຫຼວງ ເມືອງເພືອງ ແຂວງວຽງຈັນ

ບ້ານຜາຫຼວງ ເປັນບ້ານໜຶ່ງທີ່ຕັ້ງຢູ່ເມືອງເພືອງ ແຂວງ ວຽງຈັນ, ຂຶ້ນກັບຈຸດສູມພັດທະນາຜາສັງ. ປະຊາຊົນໃນບ້ານ ສ່ວນຫຼາຍເປັນຊົນເຜົ່າມົ້ງ ແລະ ພາສາທີ່ໃຊ້ແມ່ນພາສາມົ້ງເປັນຫຼັກ, ນັບຖືບັນພະບຸລຸດເປັນຫຼັກ, ການດຳລົງຊີວິດຂອງຊາວບ້ານແມ່ນການເຂົ້າປ່າຫາອາຫານ, ເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ ແລະ ການເຮັດກະສິກຳ. ພູມສັນຖານຂອງ ບ້ານເປັນທົ່ງພຽງເໝາະແກ່ການປູກຝັງລ້ຽງສັດເຊັ່ນ: ຄວາຍ, ງົວ, ແບ້, ໝູ, ສັດປີກ, ຢາງພາລາ, ເຂົ້າ ແລະ ພືດຜັກເພື່ອເປັນສິນຄ້າ.

ແຜນທີ່ເມືອງເພືອງ ແຂວງວຽງຈັນ

ກ. ຂໍ້ມູນດ້ານປະຊາກອນ ແລະ ປ່າໄມ້:

ລ/ດ	ລາຍລະອຽດ	ຈຳນວນ
1	ປະຊາກອນ	1.293 ຄົນ, ຍິງ 653 ຄົນ
2	ຫຼັງຄາເຮືອນ	188 ຫຼັງຄາເຮືອນ
3	ຄອບຄົວ	218 ຄອບຄົວ
4	ອາຊີບຕົ້ນຕໍ	ເຮັດສວນ 60%
5	ອາຊີບສຳຮອງ	ລ້ຽງສັດ
6	ຊົນເຜົ່າ	ຊົນເຜົ່າມົ້ງ 99%
7	ເນື້ອທີ່ທັງໝົດຂອງບ້ານ	445 ເຮັກຕາ
8	ເນື້ອທີ່ປ່າໄມ້	434 ເຮັກຕາ

1. ການປະເມີນກໍລະນີສຶກສາ\ ຫຼື ບັນຫາ\ປະເດັນ

- 1) ບັນຫາການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ: ຂໍ້ຂັດແຍ້ງເລື່ອງທີ່ດິນເກີດພາຍໃນບ້ານ ແມ່ນຊາຍແດນລະຫວ່າງບ້ານຕໍ່ບ້ານ ແລະ ບຸກຄົນ ກັບ ບຸກຄົນ.
- 2) ບັນຫາການປົກປັກຮັກສາແຫ່ງນ້ຳ ແລະ ຊັບພະຍາກອນນ້ຳ: ໄດ້ມີຊາວບ້ານຄົນໜຶ່ງເລົ່າກ່ຽວກັບບັນຫາມີການບຸກເບີກທົ່ວໄປ, ຖາງປ່າຕົ້ນນ້ຳເຮັດໄຮ່ໂດຍບໍ່ຄຳນຶງເຖິງຜົນຕາມມາ ເຮັດໃຫ້ປະຊາຊົນພາຍໃນບ້ານບໍ່ມີນ້ຳພຽງພໍເຂົ້າໃນການເຮັດກະສິກໍາ.
- 3) ບັນຫາການສືບທອດມູນມໍລະດົກ: ປັດຈຸບັນ ປະຊາຊົນສ່ວນຫຼາຍແມ່ນນໍາໃຊ້ດິນຜ່ານການສືບທອດມາແຕ່ລຸ້ນພໍ່ແມ່, ພໍ່ເຖົ້າແມ່ເຖົ້າ ສູ່ລຸ້ນລູກຫຼານ. ບັນຫາຍາດມູນຂອງພໍ່ແມ່ເສຍຊີວິດໝົດແຕ່ພໍ່ແມ່ຍັງບໍ່ແບ່ງມູນໃຫ້ລະອຽດ ແລະ ບາງເທື່ອພໍ່ແມ່ແບ່ງມູນບໍ່ເທົ່າກັນ ເຮັດໃຫ້ບໍ່ພໍໃຈ ແລະ ມີການຍາດແຍ້ງທີ່ດິນນາ, ສວນ ແລະ ດິນເຮືອນຂອງພໍ່ແມ່.
- 4) ບັນຫາການມີສ່ວນຮ່ວມຍິງ-ຊາຍໃນທີ່ປະຊຸມ: ແມ່ຍິງພາຍໃນບ້ານທີ່ຢູ່ຊົນນະບົດ ຍັງບໍ່ທັນເຂົ້າໃຈກ່ຽວກັບພາລະບົດບາດຂອງ ຍິງ-ຊາຍ ສ່ວນຫຼາຍຈະນັບຖືຮີດຄອງປະເພນີ. ພະນັກງານຫ້ອງການຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມເມືອງ ເພື່ອງ ໄດ້ໃຫ້ຂໍ້ມູນຕື່ມວ່າ: “ຜູ້ຊາຍຈະເປັນຫົວໜ້າຄອບຄົວ ຖ້າມີກອງປະຊຸມບ້ານ ສ່ວນຫຼາຍຈະໃຫ້ຜູ້ຊາຍເປັນຜູ້ໄປເຂົ້າຮ່ວມມີຫຍັງຈຶ່ງມາບອກໃຫ້ຜູ້ເປັນເມຍໃຫ້ຮັບຮູ້.

2. ວິທີການ

- ວິທີການຄັ້ງທຳອິດພວກເຮົາໄດ້ລົງເຮັດກິດຈະກຳແຜນວາດສາຍນ້ຳ ໂດຍຜ່ານກິດຈະກຳການແຕ້ມຮູບ ແລະ ການນຳສະເໜີຮູບແຕ້ມ ໂດຍການເຮັດວຽກເປັນກຸ່ມ ແລະ ຫຼັງຈາກນັ້ນທາງທີມອາສາສະໝັກເກັບກຳເອົາບັນຫາດັ່ງກ່າວມາຄົ້ນຄ້ວາກັບທາງໂຄງການ ເພື່ອນຳເອົາກົດໝາຍທີ່ສອດຄ່ອງກັບບັນຫາດັ່ງກ່າວໄປເປັນເຄື່ອງມືຊ່ວຍແກ້ໄຂໃຫ້ຊາວບ້ານ.
- ການລົງເຮັດກິດຈະກຳໃນຄັ້ງທີ 2 ແລະ ຄັ້ງທີ 3 ໄດ້ນຳໃຊ້ກິດຈະກຳຜ່ອນຄາຍ ແລະ ພວກເຮົາຍັງໄດ້ໃຊ້ໂພດສເຕີກົດໝາຍໃນການອະທິບາຍ, ວິດີໂອກົດໝາຍເຊັ່ນ: ວິດີໂອສິດການນຳທີ່ດິນຕາມປະເພນີ, ຂັ້ນຕອນການອອກໃບຕາດິນ, ມໍລະດົກພໍ່, ສິດສະເໜີພາບການສືບທອດມູນມໍລະດົກຂອງລູກທຸກຄົນ ແລະ ວິດີໂອການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງຍິງ-ຊາຍໃນການມີສ່ວນຮ່ວມໃນວຽກງານພັດທະນາ.

- ນອກຈາກນີ້ ພວກເຮົາກໍຍັງໄດ້ໃຊ້ວິທີການ ການເຂົ້າເຖິງ ແມ່ຍິງ ເປັນຕົ້ນໄດ້ແບ່ງທີມອາສາສະໝັກ ທີ່ສາມາດເວົ້າພາສາຊົນເຜົ່າ ແລະ ອາສາສະໝັກຍິງ ເຂົ້າໄປຕິດຕາມ ນໍ້າກຸ່ມແມ່ຍິງ ແລະ ກະຕຸ້ນໃຫ້ເຂົາເຈົ້າມີສ່ວນຮ່ວມນໍາກິດຈະກຳເຊັ່ນ: ການຖາມຕອບໃນຫົວຂໍ້ການສ່ວນຮ່ວມຂອງແມ່ຍິງໃນເວລາສາຍວິດີໂອ.

ມາດຕາກົດໝາຍທີ່ນໍາເອົາໄປເຜີຍແຜ່ຄັ້ງທີ 2 ແລະ 3

Page | 4

- ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍທີ່ ດືນ (ສະບັບປັບປຸງ), ເລກທີ 70/ສພຊ, ລົງວັນທີ 21 ມິຖຸນາ 19 ມາດຕາ 130 ການໄດ້ສິດນໍາໃຊ້ທີ່ດິນຕາມປະເພນີ
- ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍນໍ້າ ແລະ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ, ສະບັບເລກທີ 23 /ສພຊ, ລົງວັນທີ 11 ພຶດສະພາ
- ມາດຕາກົດໝາຍ: 56 ການບຸລະນະພື້ນຟູນໍ້າ ແລະ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ
- ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍທີ່ດິນ (ສະບັບປັບປຸງ), ເລກທີ 70/ສພຊ, ລົງວັນທີ 21 ມິຖຸນາ 19 ມາດຕາ 161 (ປັບປຸງ) ການແກ້ໄຂບັນຫາທີ່ມີລັກສະນະບໍລິຫານກ່ຽວກັບທີ່ດິນ

ກົດໝາຍທີ່ນໍາເອົາເຜີຍແຜ່ຄັ້ງທີ 3

- ລັດຖະທຳມະນູນແຫ່ງ ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ (ສະບັບປັບປຸງມີ 2015)
- ຄວາມສະເໝີພາບລະຫ່ວາງຍິງ-ຊາຍ
ມາດຕາ 37: ສິດສະເໝີພາບ ໃນການສືບທອດມູນມໍລະດົກຂອງລູກທຸກຄົນ
- ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍຄວາມສະເໝີພາບຍິງ-ຊາຍ, ເລກທີ 77/ສພຊ, ລົງວັນທີ 28 ພະຈິກ 2019
ມາດຕາ 18 ຄວາມສະເໝີພາບກ່ຽວກັບສາຍພົວພັນຄອບຄົວ
- ປະມວນກົດໝາຍແພ່ງ, ເລກທີ 55/ສພຊ, ລົງວັນທີ 6 ທັນວາ 2018
ມາດຕາ 574 ຜູ້ສືບທອດມູນມໍລະດົກຕາມກົດໝາຍຂໍ້ 1-2
ມາດຕາ 576 ການແບ່ງປັນມູນມໍລະດົກລະຫ່ວາງຜົວ ຫຼື ເມຍທີ່ຍັງມີຊີວິດຢູ່ ແລະ ລູກ
- ການສືບທອດມູນມໍລະດົກກ່ຽວກັບທີ່ດິນ
- ປະມວນກົດໝາຍແພ່ງສະບັບທີ 55 ສພຊ, ລົງວັນທີ 6 ທັນວາ 2018
ມາດຕາ 565 ມູນມໍລະດົກ
ມາດຕາ 566 ການສືບທອດມູນມໍລະດົກ
ມາດຕາ 574 ຜູ້ສືບທອດມູນມໍລະດົກຕາມກົດໝາຍ
ມາດຕາ 590 ພິໄນກຳ
- ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍທີ່ດິນ (ສະບັບປັບປຸງ) ສະບັບເລກທີ 70/ສພຊ, ລົງວັນທີ 21 ມິຖຸນາ 2019
ມາດຕາ 129 (ໃໝ່) ການສືບທອດມູນມໍລະດົກ

ຮູບພາບຂອງການປະຕິບັດກິດຈະກຳທັງໝົດ 3 ຄັ້ງ

ກິດຈະກຳເກັບກຳແຜນວາດສາຍນ້ຳຄັ້ງທີ 1

Page | 5

ກິດຈະກຳຄັ້ງທີ 2: ການລົງໃຫ້ຄວາມຮູ້ກົດໝາຍ

4. ຜົນໄດ້ຮັບຈາກການເກັບກຳຂໍ້ມູນ

ກ. ຜົນໄດ້ຮັບຂັ້ນບ້ານ ແລະ ເມືອງ

ການປຸກຈິດສຳນຶກເລື່ອງກົດໝາຍທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບທີ່ດິນ ແລະ ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ເຮັດໃຫ້ຊາວບ້ານເຂົ້າໃຈກ່ຽວກັບກົດໝາຍ ທີ່ກ່ຽວພັນກັບບັນຫາທີ່ເກີດຂຶ້ນຢູ່ພາຍໃນບ້ານທີ່ຊາວບ້ານຕ້ອງການຮຽນຮູ້ ແລະ ເຊື່ອມຊຶມກັບບັນດາກົດໝາຍໃຫ້ຫຼາຍຂຶ້ນ ເພາະຈະເປັນແນວທາງໃຫ້ຊາວບ້ານແກ້ໄຂບັນຫາພາຍໃນບ້ານ ແລະ ໄດ້ຝຶກອົບຮົມໃຫ້ຊາວບ້ານໄດ້ຮຽນຮູ້ກົດໝາຍນອກຈາກນີ້ ຜູ້ຊາຍ ແລະ ແມ່ຍິງທີ່ຈື່ບົດຮຽນຈາກການປະຊຸມໄດ້ເລົ່າຕໍ່ໃຫ້ຊາວບ້ານຜູ້ອື່ນທີ່ບໍ່ໄດ້ເຂົ້າຮ່ວມກອງປະຊຸມ ເພື່ອໃຫ້ເຂົາເຈົ້າສາມາດນຳເອົາບົດຮຽນ ແລະ ວິທີການດັ່ງກ່າວນຳໄປໃຊ້ໄດ້ໃນຊີວິດປະຈຳວັນໃຫ້ເກີດໜ້າຕາຜົນ. ເຊິ່ງທາງພາກລັດໄດ້ໃຫ້ຄວາມຄິດເຫັນວ່າໂຄງການໄລ່ຟ ຈັດກິດຈະກຳເປັນວິທີການທີ່ບໍ່ເຄີຍຝຶກມາກ່ອນ ແລະ ເປັນການໃຫ້ຄວາມຮູ້ພື້ນຖານກົດໝາຍໃຫ້ກັບຊາວບ້ານອີກດ້ວຍ ເຊິ່ງໄດ້ມີຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມ 3 ທ່ານເຂົ້າຮ່ວມກິດຈະກຳໄດ້ກ່າວວ່າ: “ການເຂົ້າຮ່ວມກິດຈະກຳ

ເຜີຍແຜ່ກົດໝາຍຄັ້ງນີ້ ແມ່ນມີຄວາມສໍາຄັນຫຼາຍ ແລະ ແມ່ຍິງກໍສາມາດ ເຂົ້າຮ່ວມໄດ້, ອາສາສະໝັກນໍາພາຫຼັກເກມຕ່າງໆ ທີ່ ບໍ່ເຄີຍເຫັນ ບໍ່ເຄີຍຫຼິ້ນມາກ່ອນ ແລະ ບໍ່ເຄີຍຮຽນຮູ້ກົດໝາຍເລີຍ ຄັ້ງນີ້ເປັນຄັ້ງທໍາອິດທີ່ໄດ້ມາຮຽນຮູ້ ແລະ ເຂົ້າຮ່ວມ ກິດຈະກຳແບບນີ້”.

ກິດຈະກຳຄັ້ງທີ 3: ການລົງໃຫ້ຄວາມຮູ້ກ່ຽວກັບກົດໝາຍ

Page | 6

ພະນັກງານເມືອງກໍໄດ້ໃຫ້ສໍາພາດວ່າ: ປະຊາຊົນໄດ້ມີຄວາມເຂົ້າຕໍ່ກັບການໄດ້ສິດນໍາໃຊ້ທີ່ດິນຕາມປະເພນີ ແລະ ວິທີການປົກປັກຮັກສານໍາໃຊ້ທີ່ດິນຂອງຕົນ ແລະ ເຂົ້າໃຈກ່ຽວກັບການໄດ້ຮັບໃບຕາດິນ ຊາວບ້ານຕ້ອງໄດ້ຈ່າຍພາສີອາກອນ ໃຫ້ກັບລັດຕາມທີ່ໄດ້ກໍານົດໃນກົດໝາຍ, ຖ້າຫາກໄດ້ສິດນໍາໃຊ້ທີ່ດິນແລ້ວ ຄວນນໍາເອົາທີ່ດິນຂອງຕົນໄປອອກໃບຕາດິນ. ບົດຮຽນຈາກກິດຈະກຳ ຍັງເປັນປະໂຫຍດໃຫ້ກັບຊາວບ້ານໃນການແກ້ໄຂຂໍ້ຂັດແຍ່ງພາຍໃນບ້ານ ແລະ ເຮັດໃຫ້ບ້ານມີຄວາມ ລະບຽບຮຽບຮ້ອຍ ແລະ ເຂົ້າໃຈກົດລະບຽບຫຼາຍຂຶ້ນ. ພະນັກງານຈາກຫ້ອງການຍຸຕິທຳເມືອງຍັງໄດ້ກ່າວຕື່ມວ່າ: “ມີຄວາມ ພູມໃຈຫຼາຍທີ່ທ່ານອາສາສະໝັກນໍາເອົາຄວາມຮູ້ມາແບ່ງປັນໃຫ້ປະຊາຊົນຜູ້ທີ່ຍັງບໍ່ທັນເຂົ້າໃຈກ່ຽວກັບກົດໝາຍ ແລະ ຍັງບໍ່ທັນ ມີໂຄງການແບບນີ້ເຂົ້າມາບ້ານຂອງພວກເຮົາມາກ່ອນ ເຊິ່ງສ່ວນຫຼາຍກໍມີແຕ່ທາງຫ້ອງການຍຸຕິທຳເມືອງລົງມາເຜີຍແຜ່ ໃຊ້ແຕ່ ງົບປະມານຂອງລັດເທົ່ານັ້ນ ແຕ່ການເຜີຍແຜ່ບໍ່ທັນທົ່ວເຖິງ, ຖ້າຫາກມີໂອກາດກໍຢາໃຫ້ທາງໂຄງການ LIFE ມາເຜີຍແຜ່ອີກ”.

ນອກຈາກນັ້ນ, ປະຊາຊົນພາຍໃນບ້ານກໍໄດ້ໃຫ້ຂໍ້ຄິດເຫັນກ່ຽວກັບຜົນໄດ້ຮັບຂອງໂຄງການດັ່ງຕໍ່ໄປນີ້: ທ່ານຮອງ ນາຍບ້ານໄດ້ຍືນຍັນກ່ຽວກັບຜົນໄດ້ຮັບຂອງໂຄງການດັ່ງນີ້: “ສໍາລັບກິດຈະກຳຄັ້ງທີ 3 ນີ້ມີຄວາມສໍາຄັນໃຫ້ກັບປະຊາຊົນທຸກ ຄົນຍ້ອນບ້ານຍັງມີບັນຫາກ່ຽວກັບເລື່ອງມູນມໍລະດົກ ແລະ ຂໍ້ຂັດແຍ່ງທີ່ດິນລະຫວ່າງຊາວບ້ານກັບບໍລິສັດໃນການບຸກເບີກທີ່ ດິນສວນ. ຜົນໄດ້ຮັບທີ່ສໍາຄັນອີກຢ່າງ ໜຶ່ງແມ່ນ ບ້ານມີຄວາມເພິ່ງພໍໃຈທີ່ສຸດຕໍ່ກິດຈະກຳ ທີ່ໂຄງການນີ້ໄດ້ນໍາເອົາຄວາມຮູ້ ພື້ນຖານກົດໝາຍມາເຜີຍແຜ່ໃຫ້ປະຊາຊົນສາມາດເອົາມານໍາໃນຊີວິດຕົວຈິງໄດ້ຢ່າງຖືກຕ້ອງ”.

ປະຊາຊົນທີ່ໄດ້ເຂົ້າຮ່ວມກິດຈະກຳບາງຄົນໄດ້ນໍາເອົາຄວາມຮູ້ໄປເຜີຍແຜ່ໃຫ້ຄົນໃນຄອບຄົວເຊັ່ນ: “ຂ້າພະເຈົ້າເອງກໍ ໄດ້ນໍາເອົາຄວາມຮູ້ກ່ຽວກັບກົດໝາຍການມີສ່ວນຮ່ວມເວົ້າສູ່ເມຍຂອງຂ້າພະເຈົ້າຟັງຜ່ານການເຂົ້າຮ່ວມກິດຈະກຳນີ້ຮູ້ສຶກ ເຂົ້າໃຈຫຼາຍກ່ຽວກັບກົດໝາຍເຂົ້າໃຈໃນຫົວຂໍ້ຂອງມູນມໍລະດົກ ແລະ ຜົນເມຍມີສິດໃນການມີສ່ວນຮ່ວມຖ້າຫາກມີບັນຫາ ເຫຼົ່ານີ້ເກີດຂຶ້ນຈະໄດ້ມີວິທີແກ້ໄຂທີ່ຖືກຕ້ອງ ແລະ ເຂົ້າໃຈກັນ” ຄໍາເວົ້າຂອງ ທ່ານ ເຊຍຍີ ເຮີ ປະຊາຊົນບ້ານຜາຫຼວງ.

ຜົນໄດ້ຮັບຂອງອາສາສະໝັກ

- ພວກເຮົາໄດ້ຮຽນຮູ້ເຖິງບັນຫາທີ່ເກີດຂຶ້ນໃນຊຸມຊົນ ແລະ ວິທີແກ້ໄຂບັນຫາຂອງພາຍໃນຂອງຊາວບ້ານ.
- ການເຮັດວຽກເປັນທີມໄດ້ດີ, ການແບ່ງຫນ້າທີ່ການເຮັດວຽກ, ການຮຽນຮູ້ກ່ຽວກັບກົດໝາຍກ່ຽວກັບທີ່ດິນ, ທັກສະການເວົ້າ, ທັກສະການເປັນຜູ້ອຳນວຍຄວາມສະດວກໃນການປະສານງານກັບອົງການທ້ອງຖິ່ນຂັ້ນເມືອງ ແລະ ຂັ້ນບ້ານ, ການນຳໃຊ້ເຄື່ອງມືສື່ສານ, ການແລກປ່ຽນບົດຮຽນຕົວຈິງຈາກການເຮັດວຽກຢູ່ຂັ້ນບ້ານ, ການສະແດງຄວາມຄິດເຫັນ, ການຊ່ວຍເຫຼືອກັນພາຍໃນທີມ ແລະ ທີ່ສຳຄັນເພີ່ມທັກສະການເປັນຜູ້ອຳນວຍຄວາມສະດວກອີກດ້ວຍ.
- ພວກນ້ອງເອງໃນນາມເປັນອາສາສະໝັກຂອງໂຄງການໄລຟ ເປັນໂຄງການໃຫ້ຄວາມຮູ້ຫຼາກຫຼາຍ ເຊິ່ງຢູ່ໂຮງຮຽນນັ້ນບໍ່ມີສອນເລີຍ ແລະ ສິ່ງທີ່ນ້ອງໄດ້ຮຽນມາມີທັກສະການເວົ້າ, ການສະແດງຫາຄວາມຮູ້ໃໝ່ໆ ແລະ ການໄດ້ເຮັດວຽກກັບຊຸມຊົນຕົວຈິງ. ທັກສະເຫຼົ່ານີ້ ສາມາດເອົາມານຳໃຊ້ໄດ້ຈິງ ເພື່ອສ້າງຜົນປະໂຫຍດໃຫ້ກັບຊຸມຊົນ ແລະ ອະນາຄົດຂອງພວກນ້ອງເອງ.

Page | 7

5. ສະຫຼຸບ \ ບົດຮຽນທີ່ຖອດຖອນໄດ້

➤ ຈຸດດີ

ສັງລວມຜົນໄດ້ຮັບຂອງການລົງບ້ານທັງໝົດ 3 ຄັ້ງນີ້ໄດ້ໄປຮຽນຮູ້ຫຼາຍຢ່າງຈາກປະຊາຊົນໃນການດຳລົງຊີວິດຂອງຊາວບ້ານ, ການທຳມາຫາກິນ ແລະ ວິທີແກ້ໄຂບັນຫາຂອງຊາວບ້ານໃນກໍລະນີເກີດມີຂໍ້ຂັດແຍ້ງພາຍໃນບ້ານ ຊາວບ້ານມີວິທີແກ້ໄຂພາຍໃຫ້ບ້ານເຊັ່ນ: ແກ້ໄຂດ້ວຍຮູບແບບການປະນີປະນອມກັນ ຫຼື ໄກ່ແກ່ຍກັນພາຍໃນບ້ານເອງ. ພວກເຮົາໃຊ້ຮູບແບບການເຮັດກິດຈະກຳວິດີໂອ, ໂພດເຕີ ເຊິ່ງເຮັດໃຫ້ປະຊາຊົນມີຄວາມສົນໃຈ, ເຂົ້າໃຈກົດໝາຍໄດ້ງ່າຍຂຶ້ນ ພະນັກງານເມືອງມັກໃນຮູບແບບຂອງການເຮັດກິດຈະກຳຂອງພວກເຮົາອີກດ້ວຍເຊັ່ນ: ກ. ທ່ານ ໂຄເຄນ ອິນສຸວັນ ພະນັກງານຫ້ອງການຍຸຕິທຳເມືອງເພືອງໄດ້ກ່າວເຖິງສິ່ງທີ່ປະທັບໃຈທີ່ສຸດ ແມ່ນສາມາດນຳໃຊ້ພາສາຊົນເຜົ່າມາອະທິບາຍ, ໂພສເຕີ ແລະ ວິດີໂອ ເຮັດໃຫ້ຊາວບ້ານເຂົ້າໃຈກົດໝາຍຫຼາຍຂຶ້ນ. ຂ. ນາງ ຍົວເລົ່າ ອາຊິບ ຊາວນາ ເພິ່ນເອງໄດ້ກ່າວເຖິງຮູບແບບກິດຈະກຳທີ່ຕົນເອງມັກທີ່ສຸດຄື: “ແມ່ເອງມີຄວາມເພິ່ງພໍໃຈຫຼາຍສຳລັບກິດຈະກຳນີ້ ໂດຍສະເພາະແມ່ນ ວິດີໂອ, ການແລກປ່ຽນຄວາມຮູ້, ການແຕ້ມຮູບຖ້າຫາກມີໂຄງການແບບນີ້ມາອີກແມ່ເອງກໍ່ເຂົ້າຮ່ວມ ແລະ ຊັກຊວນໝູ່ເພື່ອນມາຮ່ວມກອງປະຊຸມນຳກັນ”.

➤ ສິ່ງທ້າທ້າຍ

ການເຂົ້າຫາຊາວບ້ານມີຄວາມຫຍຸ້ງຍາກຫຼາຍເຊັ່ນ: ໄວໜຸ່ມ, ແມ່ຍິງພາຍໃນບ້ານເຂົ້າຮ່ວມຍາກຫຼາຍເນື່ອງຈາກແມ່ຍິງພາຍໃນບ້ານເປັນຄົນຊົນເຜົ່າ ແລະ ບໍ່ມັກໃນການເຂົ້າສັງຄົມ ຍ້ອນວ່າແມ່ຍິງບໍ່ໄດ້ພາສາລາວ ແລະ ແມ່ຍິງຍັງນັບຖືຮີດຄອງປະເພນີຫຼາຍ ເຊິ່ງແມ່ຍິງຕ້ອງຢູ່ເຮືອນແຕ່ງກິນ ແລະ ເອົາລູກ ໂດຍໃຫ້ຜູ້ເປັນຜົວເຂົ້າຮ່ວມກອງປະຊຸມ. ພາຍຫຼັງການເຂົ້າຮ່ວມຄັ້ງທີ 2 ສັງເກດເຫັນໄດ້ວ່າ ຜູ້ຍິງ ສ່ວນໃຫຍ່ແມ່ນບໍ່ຄ່ອຍມີສ່ວນຮ່ວມໃນການເຂົ້າຮ່ວມກອງປະຊຸມ ແລະ ມີຄຳຄິດເຫັນ ຈຶ່ງໄດ້ມີການເອົາຫົວຂໍ້ ການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງແມ່ຍິງ ໃນວຽກງານພັດທະນາເຂົ້າໄປເຜີຍແຜ່ໃຫ້ຄວາມຮູ້.